

CHCETE ZAČÍT PODNIKAT? SPECIFICKÉ POTŘEBY NEJSOU PŘEKÁŽKOU

Adriana DERGAM

Nadace Vodafone, nám. Junkových 2, Praha 5, adriana.dergam@vodafone.com

Anotace: Lidé se specifickými potřebami znají svou komunitu nejlépe. Právě oni bývají často zdrojem užitečných nápadů, jak zlepšit svou kvalitu života, zdraví, vzdělání nebo profesní šance. Startupový program Laboratoř Nadace Vodafone je místem, kde takoví lidé dostanou potřebnou podporu k vybudování vlastního podnikatelského záměru. Mentoři Laboratoře jim odborně poradí a zprostředkují teoretické i praktické vzdělání, aby jejich projekt se sociálním dopadem pomáhal a byl trvale udržitelný. Tento inkubační a akcelerační program Nadace Vodafone už v minulosti stál u zrodu několika projektů lidí se speciálními sluchovými, zrakovými nebo pohybovými potřebami.

Sociální inovace + technologie = Laboratoř Nadace Vodafone

Chytré telefony, tablety či mobilní aplikace dnes usnadňují život v mnoha ohledech. Možnosti nových technologií se zdají téměř nevyčerpatelné a obrovský potenciál má jejich využití taky v sociální sféře. Posláním Nadace Vodafone je už od svého založení v roce 2006 využívat moderní technologie na zlepšování života společnosti a znevýhodněných komunit nebo také zlepšovat veřejný prostor. V rámci tohoto záměru vede nadace už 7. rokem inkubační a akcelerační program Laboratoř Nadace Vodafone (www.laboratornadacevodafone.cz). Od založení jím prošlo už 89 startupů. V letech 2017 až 2020 je Laboratoř spolufinancována z Operačního programu Zaměstnanost Evropského sociálního fondu, který v ČR spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV).

Cílem Laboratoře je zvyšování ekonomického a sociálního dopadu projektů, které vytvářejí nebo rozvíjejí sociální inovace s využitím technologií. Laboratoř provází týmy od počátečního nápadu, přes formulaci projektového plánu až po testování produktu a jeho uvedení na trh – získání pilotních zákazníků a investorů. Laboratoř ověřuje zájem trhu a snižuje rizika inovací s ohledem na finanční udržitelnost a zvyšuje jejich dopad tak, aby přesáhl hranici tisíce koncových uživatelů, kteří mají z inovačního řešení přímý a doložitelný užitek.

Nicméně cesta od nápadu k fungujícímu sociálnímu podniku může být dlouhá a složitá. Hrozí, že byrokratické překážky či podnikatelské nástrahy původní zapálení do projektu utlumí nebo dokonce uhasí. A to je právě úkol pro zkušené mentory a školitele, kteří týmům pomáhají. Do Laboratoře vstupují nejčastěji malé týmy s nápadem, které během 9 měsíců intenzivní práce s podporou mentorů, konzultantů a školitelů vybudují udržitelný sociální podnik. Do startupového programu Laboratoř Nadace Vodafone se mohou přihlásit jednotlivci, týmy, neziskové organizace, sociální podniky a sociální startupy i bez konkrétního technologického řešení, jak na to. Všichni musí ale mít stejný cíl - prostřednictvím inovačních technologií zvyšovat pozitivní dopad na společnost nebo životní prostředí. Obor ani stádium projektu není klíčové. Na svůj projekt pak mohou týmy navíc získat od Nadace Vodafone i 150 000 korun, či dokonce možnost dalšího financování z grantového programu Technologie pro společnost a potřebné provázání na investory.

Posun od nápadu k udržitelnému a fungujícímu sociálnímu podniku prochází pravidelnou evaluací. Ta je prováděná formou kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Projekty splňující dílčí kritéria již v počátcích mají znatelně vyšší šanci na následný úspěšný rozvoj a zapojení se jak do vzdělávacích aktivit, samostatný rozvoj prostřednictvím mentoringu a dalších aktivit a zároveň i vyšší schopnost organizovat vlastní tým a tvořit hodnotu pro investory. Podklady pro evaluaci projektu se získávají ve formě dotazníkového šetření a standardizovaného a polostandardizovaných rozhovorů prováděných u účastníků po skončení jednotlivých fází projektu a dále po dobu 5 let po absolvování programu.

Konkrétním důkazem, že Laboratoř Nadace Vodafone funguje, je například bývalý účastník - aplikace Záchranka. Ta se už stala oficiální aplikací zdravotnické záchranné služby a neustále roste, a to jak v dopadu v rámci ČR, tak i v zahraničí. Ve svých telefonech ji má přes 830 000 lidí. Díky přesné lokalizaci člověka v nouzi pomocí GPS zkrátila dojezdové časy záchranářů. Má speciální funkcionality vyvinuté i pro lidi se

zrakovými nebo sluchovými specifickými potřebami. V lednu 2018 se aplikace napojila na systém Horské služby. V dubnu pak česká aplikace Záchranka začala fungovat taky v Rakousku. V létě rozšířila své působení i na Vodní záchrannou službu. Od prosince se dá přes Záchranku zavolat pomoc i ve slovenských horách.

Ve druhém ročníku Laboratoře s evropským kofinancováním je zapojeno celkem 22 týmů. Zástupci Laboratoře Nadace Vodafone vybírali celkem ze 111 týmů, což představuje dvojnásobek oproti prvnímu ročníku (1. rok se prvotního předvýběru účastnilo 56 týmů).

Obr.1: Laboratoře Nadace Vodafone

Specifické potřeby nejsou překážkou

V roce 2017 se do Laboratoře zapojily dva týmy lidí s postižením sluchu: Deaf Travel a Signslate. Oba dva velmi úspěšně prošly Laboratoří a získaly i další finanční zdroje pro rozvoj svých projektů. Projekty Deaf Travel a Signslate se zaměřily na odbourávání komunikační bariéry a kompenzaci tohoto deficitu, ať už jde o cestování nebo běžné denní situace.

Cestovatelský průvodce pro neslyšící Deaf Travel je důkazem, že vlastní specifická potřeba může být pro rozjezd projektu výhodou, když si člověk uvědomí, co jeho komunitě chybí, a vymyslí, jak by se to dalo změnit. Nadace Vodafone podpořila projekt především konzultacemi, vedením, motivací a v neposlední řadě financemi v hodnotě 150 000 Kč. Tým získal odvalu, sebevědomí a podporu v seberealizaci. Navíc se stal i vzorem pro další neslyšící, kteří by si mohli takto splnit své sny a cíle a hlavně díky technologiím změnit životní podmínky této komunity. Deaf Travel uspěl i v programu StartupYard, do kterého se probíjoval z celkových 150 projektů ze 43 zemí.

Obr.2: První tým neslyšících v historii Laboratoře – Deaf Travel – už získal investora

Projekt Signslate, který vznikl ve startupovém programu Laboratoř Nadace Vodafone, se snaží řešit problém dostupnosti tlumočnicků do znakového jazyka. V Česku připadá na jednoho tlumočnicka kolem 140 neslyšících. Signslate propojí tlumočníky a neslyšící v každodenních situacích, kdy budou službu potřebovat, např. u lékaře, na úřadě, v bance atd. Překlad proběhne pomocí video hovoru. Tlumočníci tak budou moci efektivněji využívat svůj čas a neslyšící tím dostanou službu na vyžádání, podobně jako dnes fungují alternativní přepravní služby. Signslate na dokončení svého projektu dostalo od Nadace Vodafone další grant z programu Technologie pro společnost.

Díky zkušenosti s týmy se specifickými sluchovými potřebami probíhá vzdělávání ve 2. ročníku Laboratoře i se simultánním překládáním do znakového jazyka. Laboratoř Nadace Vodafone je otevřená všem skupinám obyvatel a zájemců něco kolem sebe změnit. V případě potřeby umíme uzpůsobit program a jeho fungování tak, aby vyhovoval i lidem se specifickými potřebami – to by pro ně nemělo být překážkou.

Odkazy

www.nadacevodafone.cz

www.laboratornadacevodafone.cz

www.zachrankaapp.cz

www.deaftravel.cz

www.signslate.com